

ОБЩИНА КРУШАРИ ОБЛАСТ ДОБРИЧ
9410, с. Крушари, тел : 05771/2024, факс 05771/ 2136,
E-mail krushari@krushari.bg; site: www.krushari.bg

ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА
В ОБЩИНА КРУШАРИ
ЗА 2023 ГОДИНА

*Настоящият План е приет с Решение № 1/ 15 от Протокол № 1 от
26.01.2023 г. на Общински съвет Крушари*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за младежта е разработен в изпълнение на разпоредбите на чл. 15, ал. 3 от Закона за младежта и Националната стратегия за младежта 2021-2030.

Дейностите в плана са насочени към подрастващите и младите хора на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

В изпълнение на чл. 16 от Закона за младежта, по предложение на кмета на общината, общински съвет приема годишен план за младежта.

Този документ определя целите и приоритетите на политиката за младите хора на местно ниво. Общинският план за младежта се реализира чрез местната власт в лицето на общинска администрация и общинския съвет в партньорство с всички заинтересовани страни: училищни ръководства, Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН), читалища, дирекция „Бюро по труда“ както и всички работещи в областта на образованието, културата и спорта.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА КРУШАРИ

Широкият обхват на темите, които вълнуват и въпросите, които стоят пред младите хора, налагат многосекторен подход за създаване и изпълнение на Общинския годишен план за младежта 2023 г. Настоящият план се основава на традиционното сътрудничество и залага на мерки за по-добра координация в сфери като образование, трудова заетост, социално включване, здравеопазване, етническа толерантност, равнопоставеност на половете, конкурентоспособност.

Основни цели заложи в настоящия план са:

- ✓ Стимулиране на гражданската активност на младежите и развитие на дейности и инициативи към социалното им включване в обществото;
- ✓ Социална и културна интеграция на младите хора в обществото чрез диалог и обмен на културни традиции на различни етноси;
- ✓ Популяризиране на доброволческия труд като форма на трудова заетост, активна гражданска позиция и обществено полезна дейност;
- ✓ Насърчаване на неформалното обучение;

За изпълнението на целите на плана са предвидени следните основни дейности:

- ✓ Икономическата активност и кариерното развитие на младите хора;
- ✓ Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги;
- ✓ Насърчаване на здравословния начин на живото;
- ✓ Превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение;
- ✓ Развитие на младежко доброволчеството;
- ✓ Повишаване на гражданската активност на младите хора;
- ✓ Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.

1. Демографска характеристика

Основната характеристика на младежката общност в община Крушари, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни по-принцип от тези на младежите в национален мащаб. Община Крушари се характеризира с:

- ✓ Намалена раждаемост;
- ✓ Отрицателен естествен и механичен прираст;
- ✓ Ускорено застаряване на населението - увеличаване дела на хората в над трудоспособна възраст;
- ✓ Дефицит на квалифицирана работна сила;
- ✓ Миграция към големите градове в страната и в чужбина;
- ✓ Обезлюдяване на населените места.

Трудно е да се определи броят на реално пребиваващите младежи, тъй като в различните сезони, той е различен. През последните години се наблюдава засилване на желанието за емиграция особено сред по-ниско образованата част. Една част от младите хора сезонно пребивават и работят в други населени места и в чужбина, друга част целогодишно работят в по-големите градове, където могат да се реализират.

Към 31.12.2022 г. общия брой на населението в Община Крушари с постоянен адрес е 6 888 жители, от които броя на лицата на възраст между 15-29 години е около 2 000 от общото население на общината.

Един от основните проблеми в Община Крушари е намаляването на раждаемостта и застаряването на населението в малките населени места, както и все по-засилващата се миграция на населението към големите областни центрове и в чужбина. Този проблем се отразява неблагоприятно върху развитието на училищната мрежа.

2. Образователна структура при младите хора и достъп до образование

Община Крушари разполага с добре разгъната образователна мрежа, която гарантира равнопоставен достъп до образование, в т.ч. и много извънкласни дейности. На територията на общината функционират:

- ОУ „Васил Левски“ – с. Коритен;
- ОУ „Отец Паисий“ – с. Лозенец;
- СУ „Христо Смирненски“ – с. Крушари;
- ДГ Крушари с изнесени групи в селата Коритен, Телериг и Лозенец;

Материално-техническата база на всяко едно училище и детска градина е в добро състояние за провеждане на нормален учебно-възпитателен процес. На основание чл. 283, ал. 2 от Закона за предучилищно и училищно образование се осигурява безплатен транспорт на всички деца и ученици до най-близкото населено място. Превозът е организиран изцяло с предоставени автобуси от МОН и по общинската транспортна схема. Учебните заведения в Община Крушари са кадрово осигурени с правоспособни учители по всички предмети.

Доброто образование е важно условие за личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество. Пред образователната система в България стоят два големи проблема. Първият проблем е свързан с ранното отпадане от образователната система на ученици и незавършено основно образование, а вторият - с невъзможността за реализиране на пазара на труда и оттук с мотивацията им да търсят професионална реализация в по-големите градове и извън страната.

Ранното отпадане на учениците от образователната система, липсата на завършено основно или средно образование са основни фактори, в резултат на които се стига до младежко социално изключване. Проблемите в образователната система оказват пряко влияние върху избора на младежите за бъдещето им кариерно развитие и професионалната реализация в живота.

Въпреки задоволителното общо образователно равнище, се наблюдава висока неграмотност сред ромите, която се дължи на нередовното посещаване на училище, липсата на мотивация за получаване на знания. Висок е процентът на ученици от уязвимите групи, които срещат трудности при възприемане на учебния материал, поради наличие на езикова бариера и нисък социален статус. За ограничаване на пропуски в училище, мотивиране в насока изграждане на добри умения и навици, училищното ръководство работи по реализацията на Национални програми и проекти.

Заниманията по интереси предоставят възможност на учениците да придобият допълнителни знания по различни направления : предприемачество, природни науки, технологии, изкуство и култура, спорт и др.

Отделни ученици отсъстват от училище без да имат уважително основание. Причините за това са безотговорно отношение и липса на мотивация за ефективно участие в учебния процес от страна на учениците и родителите им. Проблемът за задържане в училище на всички подлежащи на задължително обучение е сериозен.

Много хора са намерили препитание в чужбина и са оставили на възрастните си родители грижата за учениците. Слабият контрол от една страна е причина за системно отсъствие от училище, но и за по-сериозни провинения. Това явление е характерно най-вече за младежите от ромски произход, чиито родители живеят и работят в чужбина. Те осигуряват финансово децата си, но липсва ефективен контрол. Не са единични и случаите, в които родителите вземат децата при себе си, където не посещават училище и когато се върнат, повтарят класа или са преминавали възрастта за задължително обучение.

В изпълнение на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са създадени екипи за обхват. Членовете на екипите обхождат всички адреси на подадените деца и ученици.

По отношение на образователна политика, местното управление се стреми да осигурява качествено образование на младите хора като:

- ✓ Предприема мерки и провежда действия по превенция и ограничаване на отпадането от училище;
- ✓ Осигурява максимални условия за равен достъп на младите хора за образование;
- ✓ Поддържа и обновява сградния фонд на учебните и детските заведения, детски и спортни площадки, зони за отдих, посещавани от младежите;
- ✓ Осигурява допълнителна педагогическа работа с деца през ваканциите;
- ✓ Работи за ограничаване на агресията сред младите хора;

На училищно ниво, с цел да се подобри качеството на образованието и задържането в училище на учениците, подлежащи на задължително обучение, са предприети различни мерки.

В училищата активно се работи по училищните програми за превенция на ранното напускане на училище. Провеждат се консултации с ученици застрашени

от отпадане, по всички предмети. Осигурява се обща подкрепа за личностно развитие на застрашени от отпадане ученици. Предприетите действия от страна на училищните ръководства, община Крушари, МКБППМН е в насока подобряване нивото на образование на подрастващите и младите хора, чрез включването им в различни инициативи, зависимост от техните амбиции и интереси.

3. Здравословен начин на живот на младите хора

Здравното състояние на лицата, принадлежащи към младежката общност се определя от състоянието и тенденциите на демографските процеси, заболяемостта, рисковите фактори, физическото развитие и самооценката на здравето, които са характерни като цяло за нацията. Основна предпоставка за здравословния начин на живот на младите хора е създаването на условия за физическо възпитание и спорт.

С реализирането на проектите са създадени по-благоприятни условия за стимулиране на децата и младите хора към здравословен и активен начин на живот, чрез спортни дейности и физическа активност на открито. Изграденият мини парк със зона за отдих, спорт и рекреация в с. Крушари разполага с детска площадка със съоръжения за игра, както и спортна площадка с фитнес уреди на открито. Парковото пространство е оборудвано с просторна беседка, пейки с облегалки и маси, кошчета за отпадъци, монтирана чешма и оформени зелени площи. Постигнато е едно напълно завършено и хармонично пространство с оптимални функции, притегателно място за всички деца и млади хора от населеното място и околностите, както и гости на общината.

Площадка за игра, зона за отдих и почивка, младежки клубове оборудвани с тенис на маса, разполагат и част от населените места, които са терен за водене на здравословен начин на живот, пълноценно и рационално оползотворяване на свободното време.

Създадени са условия за занимания по интереси и укрепване здравето на учениците чрез спорт и туризъм и по училища. Налични са физкултурни салони, фитнес зала с уреди, открита спортна площадка, игрища за хандбал, волейбол, баскетбол и малък футбол, фитнес на открито. Организирант се екскурзии и походи до близки местности.

В учебните и детските заведения на територията на общината има изградени здравни кабинети и обособени здравни кътове, където се обслужват децата и учениците от детски градини и училищата. Като цяло здравословното състояние на младежите в общината е добро.

Здравното обслужване на територията на общината е обезпечено с медицинско обслужване от медицински специалисти. Изградени са медицински кабинети в част от населените места, в които се обслужват и жители от съседните села, които не разполагат със здравен пункт. Със стоматологичен кабинет разполагат селата Крушари и Коритен, а дрогерия – с. Крушари.

Личните лекари практикуващи на територията на общината се стремят да предложат качествена услуга, която до голяма степен се влияе от няколко фактора: ниска грамотност, слаба здравна култура и финансова нестабилност.

Медицинските специалисти участват в организирани училищни мероприятия по въпросите за сексуалното и репродуктивно здраве, превенция на болести, предавани по полов път, наркомания, тютюнопушене, алкохолна зависимост и др. с подрастващите и техните родители. По инициатива на МКБППМН-Крушари се

провеждат превантивни мероприятия за придобиване на умения за колективност чрез спорта, смислено оползотворяване на свободното време, повишаване на двигателната активност, рисковете които крият ранните бракове, стимулиране на отговорно родителство и др.

4. Заетост на младежта

Активирането на младежите и повишаването на тяхната заетост е сред основните приоритети на националната политика по заетостта.

От началото 2023 г. за безработните лица от община Крушари стартира предоставянето на Мобилно бюро по труда. Трудов посредник към Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич, оказва методическа подкрепа, професионално консултиране и насочване към свободни работни места на регистрирани младежи от Община Крушари. Осъществяват се и информационни кампании, във връзка с възможностите за кандидатстване по различни европейски и национални програми за младежка заетост и предприемачество.

Социалната и трудовата реализация на младите хора от община Крушари зависи от степента на образование, придобити умения, професионална квалификация и откриване на нови трудови позиции. За съжаление голяма част от тях са социално и икономически зависими от семействата си и социални помощи от държавата.

В работата с продължително безработните лица се срещат трудности, свързани с ниското образование, ниската квалификация и ниската мотивация за започване на работа. Лицата без образование, без специалност, са с най-голям дял в структурата на безработните. Тези групи са основен компонент на дълготрайно безработните лица, регистрирани в Бюро по труда – Крушари. Те са слабо конкурентни на пазара на труда и затова са основни участници в програмите за заетост на пазара на труда. Те не отговарят на изискванията на работодателите и това предопределя продължителния престой без работа. Голяма част от регистрираните безработни лица от посочената група се регистрират за ползване услугите на други институции – Дирекция „Социално подпомагане“, Национален осигурителен институт, болници и пр. Много младежи от ромски произход се регистрират във филиала, за да получават социални добавки.

Включването на младите хора на пазара на труда е ограничено, поради това че нямат практически и трудов опит по придобитата специалност, както и от факта, че малко работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Младите хора се чувстват демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Темата за тяхната реализация след завършване на средното им образование е чест предмет на дискусии в часовете на класа, тъй като възможностите за професионална и личностно осъществяване на територията на общината са ограничени.

В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящата им трудова и социална реализация. Младежите в трудоспособна възраст напускат общината, за да търсят реализация в по-големите градове и чужбина, а младите живеещи, на територията на общината в по-голямата си част са ученици. За младежите, които са отпаднали от образованието, възможностите им за задържане на пазара на труда са ограничени. Младите хора без опит са в

неблагоприятно положение и са сред първите засегнати от влошените икономически условия.

За да се противодейства на нарастващата се младежка безработица, община Крушари търси начини за подкрепа на създаване на работни места, чрез включване в Национални програми по заетост. Програмите са с краткосрочен характер, а по-важно е в дългосрочен план да се създават устойчиви работни места.

По данни на Бюрото по труда в Община Крушари към 10.01.2023 година на трудовата борса са регистрирани 30 лица на възраст до 29 години, като преобладаваща част са жени. Висок е процентът с начално и по-ниско образование.

През 2022 г. насочените младежи в общината от Бюрото по труда са:

- ✓ По „Регионална програма за заетост“ на Агенция по заетостта - 5 младежи;
- ✓ „Старт на кариерата“ – 1 младеж.

5. Младежка престъпност

Недоброто икономическо състояние, слабата икономическа заетост на семейства от уязвимите групи, както и недостатъчното възпитателно въздействие и контрол от страна на родители, са доминиращите фактори при противообществените прояви от малолетните и непълнолетните лица.

Дейността на МКБППМН – Крушари, съгласно ЗБППМН е насочена предимно към обхващане, проучване и превенция на противообществените прояви и приобщаване към дейности, които спомагат за нормалното развитие и възпитание на децата. През 2022 г. са разгледани 4 възпитателни дела за кражба и дребно хулиганство.

6. Достъп до информация

Достъпът до информация е много важен фактор за развитието на всяка личност. Познаването на информационните технологии дава предимство на тези, които ги ползват, за осведомяване в областите представляващи интерес.

Информационни услуги за младежи, предоставят Дирекция „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“, Общинска администрация, читалищата и библиотеките в населените места.

Културното и духовното израстване в населените места се подпомага от седем читалища и действащите към тях библиотеки. По Програма „Глобални библиотеки“ е включен информационен център към Народно читалище „Йордан Драгнев – 1894 г.“ с. Крушари, който предоставя възможност за равен достъп до информация на ученици, младежи и възрастни на територията на общината. Библиотеката е оборудвана с компютърни конфигурации, принтери и мултимедия.

Младите хора общуват повече в социалните мрежи и предпочитат посредствения, чрез технологии контакт пред директния, „лице в лице“. Социалните мрежи са естествена за тях среда, в която създават контакти, търсят и споделят информация, общуват с приятели.

III. ПРИОРИТЕТИТЕ И СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

1. Насърчаване на неформалното образование и обучение;
2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, но работят и не се обучават;
3. Насърчаване на ангажираността, участието и овладяването на младите хора;
4. Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб;
5. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност;
6. Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот;
7. Насърчаване на културата и творчеството сред младите.

IV. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА 2021-2030

Дейности	Инициативи, кампании	Отговорни институции	Финансиране
Оперативна цел 1: Повишаване на достъпа до неформално образование за развитие на ключови компетентности			
Насърчаване на участието на младите хора в неформално образование и самостоятелно учене.	Организиране на срещи и дискусии за мотивиране на младите хора с цел бъдеща реализация на пазара на труда.	Община Крушари, Дирекция „Бюро по труда“, Училищни ръководства.	Програми по заетост.

Оперативна цел 2 : Насърчаване на заетостта на младите хора			
Осигуряване на възможности за обучение, професионална квалификация и ключови компетентности, съобразно търсенето на пазара на труда.	Повишаване на коефициента на заетост в групата 15-29 години.	Община Крушари, Бюро по труда	Програми по заетост
Организиране на професионални обучения на безработни лица, регистрирани в Бюрото по труда.	„Работник в производството на кулинарни изделия за хранене и развлечения“/помощник готвач/	Община Крушари, Бюро по труда	Програми по заетост
Стаж в общинската администрация	Програма „Старт на кариерата“	Община Крушари	Програми по заетост
Насърчаване на	Инициативи за	Община Крушари	Общински бюджет

включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават.	стимулиране на социализацията на младите хора от уязвимите групи.	МКБППМН, Училища	МКБППМН
--	---	------------------	---------

Оперативна цел 3 : Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора

Подкрепа и насърчаване на доброволчеството, както и регулиране на доброволческите дейности.	Повишаване информираността относно ползите от доброволчество; активно участието на млади хора в доброволчески инициативи и проекти.	МКБППМН Община Крушари	Бюджет МКБППМН Общински бюджет
Ангажиране на неорганизираните младежи в различни форми на гражданско участие, младежки дейности.	Повишена информираност на младите хора относно възможности за организирани форми и прекарване на свободното време.	Община Крушари, МКБППМН, Училища	Общински бюджет
Насърчаване на партньорството за качествено младежко участие и овластяване в процесите на вземане на решения на местно ниво.	Качествено участие на младите хора в процесите за вземане на решения на местно ниво.	Община Крушари	Не е необходимо

Оперативна цел 4: Създаване на механизъм за разпознаване и развитие на младежка работа и разпространението ѝ

Подкрепа за разпознаването, развитието и утвърждаването на младежката работа като фактор за личностно, социално и професионално развитие на младите хора.	Повишена информираност на младите хора за възможностите от младежка работа.	Община Крушари, Бюро по труда	Общински бюджет
Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа.	Разнообразен инструментариум на младежката работа с дигитални и други иновативни методи	Община Крушари МКБППМН	Общински бюджет

Оперативна цел 5 : Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи

Подкрепа за проекти и инициативи, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване	Повишено ниво на информираност на младите хора относно проблемите на младежите от уязвимите групи / младите хора в неравностойно положение	Община Крушари МКБППМН	Общински бюджет МКБППМН
Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространството.	Информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на Толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата.	Община Крушари МКБППМН	Общински бюджет МКБППМН
Оперативна цел 6: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт			
Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорт.	Спортни мероприятия за стимулиране на физическата активност сред младите хора.	Община Крушари МКБППМН	Общински бюджет
Здравословен начин на живот и здравословно хранене.	Беседа на тема „Вредата от тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества сред младите хора“	Училища МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
Спортът е здраве.	Организиране на разходки, походи и екскурзии.	Училища МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
Предоставяне на здравна информация.	Здравни кампании	Училища, МКБППМН, БЧК	МКБППМН
Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.	Информационна кампания сред младите хора по въпроси, свързани с ХИВ/СПИН, сексуално преносими инфекции. Кампания „Не на ранните бракове“.	Училища, МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители.	Беседа за повишаване на знанията за отговорното родителство.	МКБППМН, Училища	МКБППМН
Оперативна цел 7: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазването на околната среда и природата			
Разширяване на	Подкрепа на дейността	Община	Не е необходимо

познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос.	на младите хора, ангажирани с опазването на околната среда и природата.	Крушари, Народни читалища	
Отговорно отношение на младите хора към природните богатства на общината.	Включване в доброволческа инициатива „Да почистим България за един ден“.	Училища МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
Оперативна цел 8: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора			
Насърчаване на мобилността на младежките творчески групи и подкрепа за мобилни форми на изкуство и култура.	Участие на младите хора в културни събития и развитие на творческия им потенциал.	Община Крушари, Народни читалища	В рамките на бюджета.
Подкрепа на дейности и инициативи за повишаване на личните творчески умения на младите хора.	Кръжочни дейности, занимания по интереси и конкурси предоставящи възможност за творческа изява сред младите хора. Благотворителна Коледна изложба – базар на рисунки, картички, сувенири и сурвачки.	Училища, Читалища и МКБППМН	Община Крушари, Бюджет на МКБППМН

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Общинска администрация – Крушари;
- Дирекция „Бюро по труда“
- МКБППМН – Крушари;
- Народни читалища на територията на общината.

Средствата за реализиране на плана се осигуряват в рамките на бюджета на Общината Крушари и средства от проекти.